

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Deres referanse:

Vår referanse:
22/252951 - 41

Sted, dato:
Tromsø, 28.03.2023

Høring - Maktmiddelutvalgets rapport - Politiets bruk av maktmidler

Det vises til direktoratets brev av 13. januar 2023 hvor politidistrikt og særorgan inviteres til å komme med høringsinnspill til Maktmiddelutvalgets rapport – Politiets bruk av maktmidler innen 20. mars.

Innledningsvis må vi beklage at tilbakemeldingsfristen ikke er overholdt.

Troms politidistrikt vil innledningsvis berømme arbeidet utvalget har lagt ned for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget. Utvalget har gått bredt ut og innhentet synspunkter fra et variert utvalg av aktører om politiets bruk av makt.

Rapporten er omfattende og inneholder et bredt spekter av anbefalinger. Innenfor noen av de anbefalte tiltakene er det allerede iverksatt arbeid, og i høringssvaret har vi valgt å konsentrere oss om et utvalg av anbefalingene.

Troms politidistrikt støtter utvalget i at politiets regelverk knyttet til maktbruk fremstår fragmentarisk, og tiltrer at det bør foretas en overordnet gjennomgang for å gjøre regelverket mer tilgjengelig for både politiet og publikum.

Åpenhet rundt politiets grunnlag for bruk av makt, vil etter vårt syn bidra til å opprettholde, og på sikt øke, innbyggernes tillit til politiet.

De samme argumentene taler også for at politiet må få på plass en teknisk løsning som gjør det enkelt for den enkelte polititjenesteperson å registrere all bruk av fysisk makt. Hvorvidt en slik løsning skal bygge videre på dagens Maktmiddelapplikasjon eller om det bør være en annen løsning avhenger av funksjonalitet. Det som er avgjørende for at en slik løsning skal fungere etter intensjonen er at den er enkelt tilgjengelig og enkel i bruk for den enkelte tjenesteperson, uten at man trenger å flytte seg inn til en politilokasjon for å registrere maktmiddelbruken.

Mangelfull registrering av politiets bruk av makt frem til nå, er utfordrende av flere grunner. Det som etter vårt syn er den største utfordringen, er at norsk politi i dag ikke har en samlet oversikt som viser hvordan politiets bruk av makt over tid har utviklet seg. Manglende historiske data for politiets bruk av makt gir også mangelfull innsikt i hvordan samfunnsutviklingen påvirker polititjenestepersoner sin arbeidshverdag og oppdragsløsning.

Troms politidistrikt støtter derfor utvalgets anbefaling om at registrering av bruk av fysisk makt gjøres obligatorisk for politiets tjenestepersoner og at man må få på plass tekniske systemer/applikasjoner som understøtter slik registrering.

Når det kommer til regulering av politiets bruk av makt overfor barn ser vi at det kan være hensiktsmessig å endre politiloven § 6 i tråd med departementets forslag. Hensynet til barnets beste synes å være godt ivare tatt gjennom den nylig utgitte nasjonale retningslinjen "Politiets møter med barn".

Maktmiddelutvalget har naturlig nok viet bevæpningsspørsmålet stor oppmerksomhet. Politimesteren i Troms er enig med utvalget i at de alternative løsningene for bevæpning som er vurdert fremstår som uhensiktsmessige, slik at man står igjen med spørsmålet om en permanent bevæpning av norsk politi eller å fortsette med dagens modell med fremskutt bevæpning i kjøretøy.

Politimesteren i Troms ser at det er argumenter som taler både for og mot begge alternativer, men at det til sist handler om hvordan man evner å tolke/forstå det komplekse trusselbildet man nå står i.

Etter at maktmiddelutvalget la frem sin innstilling har trusselvurderinger fra Politiet og PST både underbygget og til dels forsterket inntrykket av at et forhøyet trusselnivå må være å anse som den nye normalen. Det har også vært hendelser hvor umiddelbar tilgang til våpen har vært avgjørende for politiets oppdragsløsning. Politiet må i sin hendelseshåndtering stadig oftere ta høyde for at situasjonen kan endre seg raskt.

Ett element som synes å være lite berørt i utvalgets rapport er hvordan man best skal legge til rette for at polititjenestepersoner har mentalt overskudd med seg inn i hendelseshåndteringen. Mentalt overskudd i krevende situasjoner er viktig for at tjenestepersoner skal kunne løse oppdraget på en trygg og sikker måte. I et komplekst trusselbilde hvor situasjonen kan endre seg raskt er vissheten for polititjenestepersonen om at man raskt har tilgang på alle maktmidler bidra til mentalt overskudd ved at man slipper å bruke kapasitet på å bevæpne seg.

Utvalgets mindretall har pekt på at dersom politiet går med våpen på hofta vil politiet miste sitt sivile preg. Politimesteren i Troms er av den oppfatning av at det sivile preget best ivaretas gjennom måten politiet tilnærmer seg og løser oppdraget på enn hvordan politiet er utstyrt.

Når man skal ta stilling til bevæpningsspørsmålet er det for politimesteren i Troms lagt avgjørende vekt på hva man tror vil sette norsk politi best i stand til å løse de hendelser politiet er satt til å håndtere. I et stadig omskiftende, komplekst og forhøyet trusselbildet mener politimesteren i Troms at dette løses best ved en permanent bevæpning av norsk politi.

Avslutningsvis vil politimesteren i Troms gi sin tilslutning til at samarbeidet mellom politi og helse må videreutvikles, herunder gjennom felles evaluering og erfaringslæring fra hendelser. Samarbeidet må gjerne bygge på en felles modell som f. eks samarbeidsrutinen fra Bergen, men det må være rom for lokal tilpasning, og forankring i allerede eksisterende samhandlingsarena, som politiråd.

Dokumentet er gjennomlest og godkjent av politimester Astrid Nilsen.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.